

ГБУК РТ «Республиканская детская библиотека»
Справочно-библиографический отдел

«Республика балалар китапханәсе» ТР ДБМУ
Белешмә-библиография бүлеге

Краеведческий календарь знаменательных и памятных дат на 2019 год

2019 елга истәлекле даталар календаре

Казань
2018

Составитель: библиограф Батракова Л.Р.

Редакционная коллегия: директор Сираева Р.Т., заведующая национально-краеведческого отдела Гараева С.Р.

Краеведческий календарь памятных дат на 2019 год = 2019 елга истәлекле даталар календаре / ГБУК РТ «Республиканская детская библиотека»; Справочно-библиографический отдел; сост. Л.Р. Батракова. – Казань, 2018.

В *«Краеведческий календарь знаменательных и памятных дат на 2019 год»* включены имена писателей, художников, композиторов, внесших большой вклад в развитие татарской культуры и литературы.

«2019 елга истәлекле даталар календаре» на татар мәдәниятен һәм әдәбиятын үстерүгә зур өлеш керткән юбиляр язучылар, рәссамнар, композиторларның исемнәре кертелгән.

ЯНВАРЬ (ГЫЙНВАР)

- 2** 65 лет со дня рождения писателя **Факиля Сафина** (1954)
Язучы **Факил Сафинга** 65 яшь (1954)
- 6** 140 лет со дня рождения татарского драматурга и писателя **Галиаскара Камала** (1879-1933)
Татар әдәбияты классигы, татар театр сэнгатенә нигез салучы атаклы драматург **Галиәсгар Камалның** тууына 140 ел (1879-1933)
- 9** 110 лет со дня рождения татарского поэта **Фатиха Карима** (1909-1945)
Шагыйрь **Фатих Кәримнең** тууына 110 ел (1909-1945)

ФЕВРАЛЬ

- 4** День принятия Ислама предками современных татар (727)
Борынгы татарларның Ислам динен кабул иткән көн (727)
- 6** 90 лет со дня рождения татарской детской писательницы **Розы Хафизовой** (1929-2005)
Балалар язучысы **Роза Хафизовага** 90 яшь (1929-2005)
- 7** День принятия герба РТ (1992)
ТРның гербы кабул ителгән көн (1992)
- 14** 65 лет со дня рождения поэта и прозаика **Нияза Акмала** (1954-2007)
Шагыйрь һәм прозаик **Нияз Акмалга** 65 яшь (1954-2007)
- 16** 80 лет со дня рождения татарского писателя и публициста **Фанзамана Баттала** (1939-2015)

Сатирик-язучы, публицист **Фәнзаман Батталга** 80 яшь (1939-2015)

23 70 лет со дня рождения татарского поэта **Гусмана Садэ** (1949-2014)

Шагыйрь **Госман Садэгэ** 70 яшь (1949-2014)

27 135 лет со дня рождения татарского писателя **Шарифа Камала** (1884-1942)

Татар әдәбияты классигы **Шәриф Камалның** тууына 135 ел (1884-1942)

МАРТ

2 110 лет со дня рождения татарского писателя **Амирхана Еники** (1909-2000)

Татар халык язучысы **Әмирхан Еникинең** тууына 110 яшь (1909-2000)

2 70 лет со дня рождения татарской поэтессы **Назибы Сафиной** (1949)

Шагыйрә **Нәжибә Сафинага** 70 яшь (1949)

16 80 лет со дня рождения татарского писателя и переводчика **Миргалима Харисова** (1939)

Язучы, журналист һәм тәржемәче **Миргалим Харисовка** 80 яшь (1939)

17 80 лет со дня рождения татарского писателя **Рината Рахимова** (1939-1984)

Язучы **Ринат Рәхимовның** тууына 80 ел (1939-1984)

18 65 лет со дня рождения писателя **Вахита Имамова** (1954)

Язучы **Вахит Имамовка** 65 яшь (1954)

20 90 лет со дня рождения татарского поэта **Ильгиза Калимуллина** (1929-1989)

Шагыйрь **Илгиз Кәлимуллинның** тууына 90 ел (1929-1989)

- 21** 100 лет со дня рождения татарского поэта **Анвера Давыдова** (1919-1968)
Шагыйрь **Әнвәр Давыдовның** тууына 100 ел (1919-1968)

АПРЕЛЬ

- 15** 95 лет со дня рождения татарского поэта и журналиста **Самата Шакира** (1924-1998)
Шагыйрь һәм журналист **Самат Шакирның** тууына 95 ел (1924-1998)
- 26** День родного языка и поэзии в РТ (отмечается в день рождения поэта Г. Тукая) (1992)
Татарстанда туган тел һәм шигърият бәйрәме (шагыйрь Г. Тукай туган көненә багышлап билгеләп үтелә) (1992)

МАЙ

- 5** 80 лет со дня рождения татарского поэта и журналиста **Дамира Гарифуллина** (1939)
Шагыйрь һәм журналист **Дамир Гарифуллинга** 80 яшь (1939)
- 8** 70 лет со дня рождения татарского критика и литературоведа **Равиля Рахмани** (**Равиль Кукушкин**) (1949)
Әдәбият белгече, тәнкыйтьче **Равил Рахманига** (**Равил Кукушкин**) 70 яшь (1949)
- 12** 80 лет со дня рождения ученого-литературоведа, педагога, лауреата Международной премии им. Кул Гали **Хати́па Миннегулова** (1939)
Әдәбият галиме, дәрәсләкләр авторы, тәнкыйтьче, Татарстан Язучылар берлегенең Г. Исхакый исемендәге бүләге лауреаты, Кол Гали исемендәге

халыкара премия лауреаты **Хатыйп Миңнегуловка**
80яшь (1939)

18 95 лет со дня рождения татарской поэтессы **Эндже Муэминовой** (1924-2009)

Шагыйрә **Энже Мөэминовага** тууына 95 ел (1924-2009)

18 80 лет со дня рождения татарского писателя **Фаиля Шафигуллина** (1939-1982)

Язучы **Фаил Шәфигуллинның** тууына 80 ел (1939-1982)

19 День печати в РТ (1998)

Татарстанда матбугат көне (1998)

31 85 лет со дня рождения ученого-историка, фольклориста, публициста писателя **Миркасима Усманова** (1934-2010)

Татар тарихы һәм мәдәнияте галиме, археограф, фольклорчы, язучы, публицист **Миркасыйм Госмановка** тууына 85 ел (1934-2010)

ИЮНЬ

25 90 лет со дня рождения татарского писателя и переводчика **Кияма Миннибаева** (1929-2005)

Язучы-прозаик, әдәби тәржемәче **Кыям Миңлебаевка** тууына 90 ел (1929-2005)

ИЮЛЬ

13 День принятия гимна РТ (1993)

Татарстан Республикасының Дәүләт гимны кабул ителде (1993)

15 70 лет со дня рождения татарского поэта и публициста **Зиннура Мансурова** (1949)

Шагыйрь һәм публицист **Зиннур Мансуровка** 70 яшь (1949)

27 80 лет со дня рождения татарского писателя **Фаниля Галиева** (1939)

Татар язучысы **Фәнил Галиевка** 80 яшь (1939)

АВГУСТ

2 130 лет со дня рождения татарского поэта и переводчика **Сагита Сунчалая** (1889-1937)

Шагыйрь һәм тәржемәче **Сәгыйть Сүнчәләйнең** тууына 130 ел (1889-1937)

5 85 лет со дня рождения татарского писателя и критика **Фарваза Миннуллина** (1934-1994)

Прозаик, тәржемәче һәм тәнкыйтьче **Фәрваз Миңнуллинның** тууына 85 ел (1934-1994)

18 60 лет со дня рождения поэта и публициста **Газинура Мурата** (1959)

Шагыйрь һәм публицист **Газинур Моратка** 60 яшь (1959)

25 75 лет со дня смерти татарского поэта, героя Мусы Джалиля (казнен в 1944)

Герой, шагыйрь **Муса Жәлилнең** үлгәнәнә 75 ел (1944 елда жәзалана)

30 День Республики Татарстан (1991)

Татарстан Республикасының көне (1991)

30 День города Казани

Казан шәһәре көне

СЕНТЯБРЬ

22 90 лет со дня рождения татарского писателя **Шамиля Ракипова** (1929-2005)

Язучы **Шамил Рэкыйповка** тууына 90 ел (1929-2005)

25 110 лет со дня рождения татарского писателя **Мусагита Мустафина** (1909-1941)

Язучы **Мөсәгыйть Мостафинның** тууына 110 ел (1909-1941)

25 85 лет со дня рождения татарского писателя, журналиста **Рахмая Хисматуллина** (1934)

Прозаик һәм журналист **Рахмай Хисмәтуллинга** 85 яшь (1934)

ОКТАБРЬ

7 70 лет со дня рождения детского писателя, поэта **Рашита Башара** (1949)

Балалар язучысы, шагыйрь **Рәшит Бәшәргә** 70 ел (1949)

НОЯБРЬ

1 100 лет со дня рождения татарского поэта и переводчика **Шарафа Мударриса** (1919-1963)

Шагыйрь һәм тәржемәче **Шәрәф Мөдәрриснең** тууына 100 ел (1919-1963)

2 105 лет со дня рождения татарского детского писателя **Нура Гайсина** (1914-1995)

Балалар язучысы **Нур Гайсинның** тууына 105 ел (1914-1995)

6 День принятия Конституции Республики Татарстан (1992)

Татарстан Республикасы Конституциясе көне (1992)

23 160 лет со дня рождения татарского поэта **Дардменда (Закира Рамиева)** (1859-1921)

Татар классик поэзиясенең күренекле вәкиле **Дәрдмәнднең (Закир Рәмиев)** тууына 160 ел (1859-1921)

26 90 лет со дня рождения татарского драматурга и писателя **Шарифа Хусаинова** (1929-1999)

Драматург һәм прозаик **Шәриф Хөсәенов**ка тууына 90 ел (1929-1999)

ДЕКАБРЬ

29 120 лет со дня рождения татарского писателя, драматурга, филолога-фольклориста, составителя татарских словарей **Наки Исанбета** (1899-1992)

Татарстанның халык язучысы **Нәкый Исәнбәтнең** тууына 120 ел (1899-1992)

ПАМЯТНЫЕ ДАТЫ ПО ИСКУССТВУ СЭНГАТЬ ӨЛКЭСЕНДӘ ИСТӘЛЕКЛЕ ДАТАЛАР

ЯНВАРЬ (ГЫЙНВАР)

- 1** 105 лет со дня рождения татарского композитора **Фарида Яруллина** (1914-1943)
Композитор **Фәрит Яруллинның** тууына 105 ел (1914-1943)

ФЕВРАЛЬ

- 25** 95 лет со дня рождения народного художника РТ, лауреата Государственной премии им. Г. Тукая **Анасу Тумашеву** (1924)
Татарстанның халык рәссамы, Г. Тукай исемендәге Дәүләт бүләге иясе **Әнәс Тумашевка** 95 яшь (1924)
- 28** 105 лет со дня рождения композитора, заслуженного деятеля искусств РТ **Хуснуллы Валиуллина** (1914-1993)
Композитор, Татарстанның атказанган сэнгатъ эшлеклесе **Хөснүл Вәлиуллинның** тууына 105 ел (1914-1993)

МАРТ

- 3** 95 лет со дня рождения художника, заслуженного деятеля искусств РТ **Маснави Хайретдинову** (1924-1983)
Рәссам, Татарстанның атказанган сэнгатъ эшлеклесе **Мәснәви Хәйретдиновның** тууына 95 ел (1924-1983)
- 12** 125 лет со дня рождения народного художника РТ **Кондрата Максимова** (1894-1981)

ТР халык рәссамы **Кондрат Максимовның** тууына
125 ел (1894-1981)

30 80 лет со дня рождения художника **Рашида Имашева**
(1939-2007)

Рәссам **Рәшид Имашевка** тууына 80 ел (1939-2007)

АВГУСТ

4 95 лет со дня рождения скульптора **Анвара Баширова**
(1924)

Скульптор **Әнвәр Бәшировның** тууына 95 яшь (1924)

14 110 лет со дня рождения художника, заслуженного
деятеля искусств РТ **Байназара Альменова**
(1909-1976)

Рәссам, Татарстанның атказанган сангать эшлеклесе
Байназар Альменовның тууына 110 ел (1909-1976)

28 90 лет со дня рождения художника **Исмагила**
Халилуллова (1929)

Рәссам **Исмәгыйль Халилулловка** 90 яшь (1929)

СЕНТЯБРЬ

13 70 лет со дня рождения татарского композитора
Шамяля Шарифуллина (1949-2007)

Композитор **Шамил Шәрифуллинга** тууына 70 ел
(1949-2007)

ОКТАБРЬ

5 90 лет народному художнику РТ, лауреату
Государственной премии им. Г. Тукая **Искандеру**
Рафикову (1929)

ТР халык рэссамы, Г. Тукай исемендәге Дәүләт бүләге иясе **Искәндәр Рафиковка** 90 яшь (1929)

НОЯБРЬ

13 80 лет со дня рождения заслуженного художника РФ, лауреата Государственной премии им. Г. Тукая **Ильдара Зарипова** (1939-2012)

РФ атказанган рэссамы, Г. Тукай исемендәге Дәүләт бүләге иясе **Илдар Зариповка** тууына 80 ел (1939-2012)

ДЕКАБРЬ

23 100 лет со дня рождения лауреата Государственной премии им. Г. Тукая, народного художника РФ **Хариса Якупова** (1919-2010)

Г. Тукай исемендәге Дәүләт бүләге иясе, РФ халык рэссамы **Харис Якуповның** тууына 100 ел (1919-2010)

ЮБИЛЕЙНЫЕ ДАТЫ 2019 ГОДА 2019 ЕЛГЫ ЮБИЛЕЙ ДАТАЛАР

- 215 лет** со времени основания Казанского университета (1804)
- 215 ел** элек Казан университеты оешкан (1804)
- 100 лет** со времени основания ГБУК РТ «Республиканская детская библиотека» (1919)
- 100 ел** элек ТР «Республика балалар китапханәсе» ДБМУ оешкан (1919)
- 100 лет** со времени организации Татарского книжного издательства (1919)
- 100 ел** элек Татарстан китап нәшрияты оештырыла (1919)
- 95 лет** со времени начала издания газеты «Сабантуй» (1924)
- 95 ел** элек «Сабантуй» газетасы нәшер ителә башлады (1924)
- 95 лет** со времени начала издания журнала «Ялкын» (1924)
- 95 ел** элек «Ялкын» журналы нәшер ителә башлады (1924)
- 60 лет** со времени основания Государственного музея изобразительных искусств РТ (1959)
- 60 ел** элек ТР Дәүләт сәнгать музее оешкан (1959)
- 40 лет** со времени начала издания газеты «Вечерняя Казань» (1979)
- 40 ел** элек «Вечерняя Казань» газетасы нәшер ителә башлады (1979)
- 30 лет** со времени начала издания журнала «Идель» (1989)
- 30 ел** элек «Идел» журналы нәшер ителә башлады (1989)